

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; névmagyarosítás; budapesti napló: háziadó és megyék kiterjedése, rendőrségi rendtelenségek irodalmi újdonságok, magyar játékszíni krónika, 's' a' t.; Kliegl-könyv; adakozások a' vakok pesti intézetére; Szathmár megye (Darvay Ferencz másodalispán lemondott, Tyukod tulnyomó hatálylial korteskedik, villongás a' 12 pont fölött, 's' a' t.); Krassó megye (törvényszéki bírák választása, határozat a' katonai kihágások ügyében, megyei levelezések és magányügyek 's' a' t.); felület a' protestans unió-tárgyban Jancsovics Pálnak a' f. é. Jelenkor 14 számában közölt czáfoatára; erdélyi országgyűlési hírek; ipar- 's' tőzsérügy 's' a' t.) Spanyolország (a' ministerség viszonyai az ellenzékhez; 's' a' t.) Franciaország (névnapüdvözlések; 's' a' t.) Olaszország (Róma 2591ik évünnepe; István fihg Florenzben; 's' a' t.) Görögország (a' szabadságháború kezdetének emlékünnepe; 's' a' t.) Egyiptus (Mehemed Ali hatályosan folytatja erősitéseit; 's' a' t.) Törökország (Montenegro függetlenségre törekszik, 's' a' t.) Gabonaár. Pénzkelet, Dunavizálás. Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's' ap. kir. fősége Kovács János magyar kir. udv. kamrai titoknokot saját kérelmére nyugalmazni méltóztatott.

Ő cs. 's' kir. fős. az egri főkáptalanban megürült örkanonokságra Frimn Jánost; Kovács Mátyást székesegyházi főesperessé; Ruttner Ferenczet pankotai főesperessé; sz. Péter Eger-vár prépostjává pedig Radics Ferencz kanonokot; továbbá a' szathmári székes káptalanban főesperessé Banovics Jánost ugyanazon káptalan kanonokját méltóztatott k. kinevezni. —

Ő cs. kir. fels. Hunsdorfer Pál és Jánosnak nevek Hunfalvira változtatását kegy. megengedni méltóztatott.

A' nm. k. m. udv. kamra keblebeli számvevőhivatalánál Adaméczy Imre számjegyző halála következtében Stoltz Vincze járulnokot számjegyzővé, 's' Bujtor János fizetéses gyakornokot járulnokká; továbbá Kádár István lykavai kasznárt hradeki tisztartóvá; Markovics Imre diósgyőri számtartóhivatali irnokot diósgyőri ispánna, és helyére irnokká Kupis István gyakornokot alkalmazá. — Bradovics János, zágrábi harminczadivatali áruvizsgáló és Vilt Ignácz pesti sómászság meghaltak. —

A' budai főpostahivatalnál megürült járulnokságra Huber János ugyanottani gyakorrok; a' körmezei akna-igazgatóságra Ertl József besztercebányai akna-ellenőr léptetett elő.

Budapesti napló. (Házi adó — és megyék kiterjedése.)

Meggyőződés erős hitelével hiszem, mikép a' békés és törvényes reformnak, ezen a' nemzet éltében egy hatalmas korszakot teremtő idejében nincs politikai kérdés, mellynek szerencsés eldüléséhez annyi remény, annyi üdves következmény csatlakoznék, mint a' háziadó elvállalásának osztó igazsággal annyira egyező kérdése. És ki hű polgár honszerelmével csügg e' haza boldogságának megalapításán, annak e' kérdés felől szükkeblül gondolkodni nem lehet, nem szabad. Mert ki nem látja, hogy itt nem a' nép terheinek nagyságán való enyhítés a' főök, hanem ott rejlik e' nemes készség jövő malasztja: hogy ez leend az összekapcsoló karika, melly e' haza minden lakosát összeolvasztandja 's' idővel a' népképviselőlet gyümölcsét megtermendi. Engedje azért a' jó sors, hogy a' közvélemény, melly e' szent eszme iránt oly bokrosan kezd fejlődni, mindinkább erősödjék. De midőn a' jövőndő fejlődések örömeit éldele a' szárnyaló lélek, nem lehet, nem kell elfelejtkezni a' jelen állásáról is. Nyíltan valljuk meg, mert szemtanúi vagyunk az iszonyu nehézségeknek, mellyekkel kis megyékben a' szegény nép magas adóját fizeti, 's' majd annyi szükseget pótol ki, mint a' fejdelelmekkel vetekekedő nagy megyék köznépe, 's' ha eszünkbe jut, miképen előjövend nem sokára a' kor, midőn a' nagyonosb nemesség leemelendi a' szegény vállairól a' nyomasztó suly egy részét, 's' az annyit nélkülöznek anyagi jobbléte ez által előmozdítatik, egy neme a' magasztosb örömeknek melegíti át kebleinket. De őszinteségünk ellen vétkeznénk, ha nyíltan nem vallanók meg azt is, mikép gyakran valánk, és sajnos érzéssel valánk szemtanúi annak is, miképen a' kis megyei szegény nsnek országgyűlési, muscumi és színház-ajánlati költségek fejében kivált az 1836ki hosszas hongyülés után, parányi vagyonának tetemesb része foglaltatik el, mert fejére csak annyi esett mint akármely nagy birtokú földesurára. És a' megyében, mellyről szólunk, hol a' nemesség hét csekély határu helységben igen nagyra elszaporodott, 's' jobbadán fölötté csekély vagyonbirtokában küzd a' szegénység nyomasztó terheivel, nem ritkán fordul elő oly eset. 'S' csudálhatni é, hogy ezek kebleiben az országgyűlés — polgári szerkezetünk ez első ragyogású csillaga — nem tartozik a' legkedvesb eszmék sorába, habár illő méltánylással kell is megvallanunk közrendü nemesinkről: hogy azok honszeretet és becsületesség tekintetében hátul épen nem állanak. Ezek mindennap látják a' küzdést, mellyel adózóink, a' hadiadón kívül, az arányhoz képest végtelenül terhes háziadóbéli illetőséget veritékesen kicsinálják, 's' meg vagynak nyugodva sziveikben: hogy ezen háziadó koránsem pazarolva, de a' legszigorubb gazdálkodással egyedül a' kikerülhellen szüksegekre vették ki, mert majd minden közgyűlésben halják a' tanakodást, mellyel a' Rdek minden legkisebb kiadást a' házi pénztárból nemes buzgósággal kimélgelve rendelnek meg. Már most uraim! képeletileg térjünk le a' miveltség 's' vagyoni állapot azon fokáról, mellyre minket kedvezőbb sors helyre, le egy kis megyei szegény nemes polgár állásába 's' legyünk igazságosak! fogunk é csudálkozhatni, ha ezek, kiknek a' tetemes országgyűlési költségek keserü reminiscenciái már úgy is elfogultakká tévők kebleiket — fogunk é, mondjuk, csudálkozhatni, ha ezek a' háziadó elvállalásának általunk oly hiven tömjénzett eszméjétől irtózva fordulandnak vissza? fogunk é csudálkozhatni, ha midőn az e' tárgyu utasításokról lesz a' szó, ellenségüket, elnyomójokat nézendik a' férfuban, ki e' különben szent ügy lobogóját kezében hordani fogja? nem. Más a' nagy, vagy csak közép nagyságu megyékben is e' dollog állása; mert ott tömérdek népességben, a' köznép is sokkal könnyebben viszi, 's' alig érezi meg a' közadót, a' nemes pedig, kivált hol terjedt pusztai birtokok vannak 's' nagy dynasták viselik a' legnagyobb költségrészt — számba sem veszi azon csekély pénzt, mibe neki a' törvényhozásban való részesülés került, csak egy példát hozunk fel — egy terjedt szomszéd megyében a' 36ki országgyűlés után

40 pkr. esett egy ns főre, míg nálunk Ugocsában 5 ft.p.p. fizetett a' szegény nemes, kinek egész vagyona alig jövedelmezett két annyit. Itt hát uraim, ha igazságosak akarunk lenni, segíteni kell a' bajon, és szép 's' igazságos móddal elejét kell venni azon menthető ellenségnek, mellyel a' kis megyék nemessége országgyűlési költségek iránt, 's' a' valóságos gyűlöletnek, mellyel a' háziadó elvállalása iránt viseltek. 'S' e' segítség a' haza anyának minden gyermekei iránt egyaránt viseletni kellő gondoskodásával nagyon egyezni fog. Anyának nevezük édes jó hazánkat 's' méltán, lehet é áldottabb anya, mint az, ki gyermekeit nemcsak anyagi szerencsével, de minden kincséül drágább polgári szabadsággal ajándékozza meg. 'S' ezt tevő velünk hazánk. De most minden haza iránti forró érzelmünk mellett meg kell vallanunk, miképen egy jó anyának minden gyermekeit egyenlő karba 's' legalább a' közterhek viselésére nézve mennyire csak lehet — egyenlőn képesekké kell tenni; 's' a' hivés igaz testvér kötelességeihez tartozik: hogy ott, hol szerföltti, erőntuli terheltekről panaszoknak némely testvérek, a' nagyobbak engedjenek át tetemesb erejük tehetségeikből a' gyöngébbeknek, kisebbeknek, miszerint azok is képesekké váljanak romlásuk nélkül hiven járulni a' közanya szent céljai előmozdításához. Már most ki leend oly elfogult, hogy tagadni merje, miszerint a' tornai közép nemesség nincsen tíz annyira megterhelve, sőt talán jobban mint a' szomszéd testvérek a' nagy és terjedt Gömörnek, vagy Abaujnak, vagy Borsodnak közép nemessége? hiszen Tornáuk is főispánja, alispánjai 's' néhány járásbeli tiszt kivételével, annyi személyzete, és majd annyi közigazgatási költségei — szintegy két országgyűlési 's' pedig 6 pftal követe van, mint az említett nagy és erős szomszéd testvéreknek, — 's' nem lehet é ezt teljes igazsággal elmondani Esztergomról is a' roppant Pest mellett, Ugocsáról a' terjedt Bereg, Szathmár 's' kivált igen is nagy Máramaros, vagy Csongrádról az erős Arad, és Turócziól, meg a' többiről a' magok hatalmas szomszédik mellett, valóban uraim! nem szülhet az jó érzést sem a' tornai adózóban 's' nemesben, sem az esztergomiban, csongrádiban vagy árvaiban, midőn szomszéd megyei lakosoktól meghallja, hogy két három annyi tehetségű gazda fél vagy negyedrészt annyi háziadót, vagy illetőleg országgyűlési 's' más nemesi terheket sem visel mint ő. Semmit sem lehet keserűbb ez érzés mintegy gyermeke — ki bárha több testvéreivel egyenlő hűséggel tisztel é közanyát — anyát — ugyanaz még is a' többi gyermekei közül egyre kettőre két sőt három négy annyi kötelességet, három négy annyi teherviselést hárított. — Nemcsak azért tehát, hogy e' keserűség eloszoljék 's' helyette a' testvéri jószívűség, 's' közanyai igazságszeretet elismerésének érzete sarjadjon fel, de hogy e' korszak jelszavával: „igazság!” meg nem egyező megyeosztályi szerföltti igaztalanság is valahára megszüntessék, 's' a' kis megyék adózó népének roppant terhei enyhíthessenek 's' a' nemességek is az országgyűlési költségek viselése oly igen nehéz ne legyen, és ez által a' legszentebb, 's' korszerűbb kérdések iránt — minő a' házi adó ügye is, gyűlölete engesztelődjék, mulhatlanul szükseges: miszerint jövő országgyűlésen a' kisebb megyék nagyobbításáról gondoskodjék a' törvényhozás; mert oly fonák véleményyt, most, midőn a' municipiumok páratlan nagybecsűsége minden politikai színezetűek által egyaránt el van ismérve, — hogy kis megyék szomszéd nagyokhoz kapcsolassanak, nem gondolhatunk egy agyban sem lapangni. És ezen eszme practicaei létesítése épen nem kerülne oly szerfeletti munkába 's' nehézségek legyőzésébe, mert mindössze Mosony, Győr, Zólyom, Csánád, Csongrád, leginkább pedig és mulhatlanul, Torna, Turóc, Esztergom és Ugocsa, azon megyék, mellyeknek kinagyításáról, ha a' nagy megyék nemes vetekeddéssel nem gondoskodnak az országgyűlésen — folytatva lesz általok a' kor igazságos jellemének ellenére a' testvéri igaztalanság büne; de ezt hianünk lehetetlen — a' magyar municipiumokat oly forró érzés kapcsolja most egymáshoz: hogy bizonyosan melegen követendnek el mindent, miszerint terheltebb testvéreiken könnyítsenek, mi annál könnyebben lesz eszközölhető, mert az említett kis megyék többnyire oly nagy megyék tőzsomszedságában fekszenek, mellyekből néhány négyeszeg mérföldet már csak a' közigazgatás könnyítése, a' szegény ügyes bajos ember fáradaimnak, a' közmunkára hajtott népnek megkimélése miatt is igen hasznos és szükseges lesz elvenni, 's' vele szomszéd kisebb megyék terjedését 's' leginkább pénz és néperezét nevelni, mert valóban nagyon terhes, költséges és fáradaságos is Gömörben Putnok tájairól Pelsőzre, Pestben Kalocsa vidékéről Pestre, Máramarosban a' huszti és dolhai bércek közül fel Szigetre járkálni, mind tiszteknek, mind ügyes bajos embereknek a' megyei törvényszékekre 's' közgyűlésekre, nehezebb szolgabíráknak roppant járasaikban fentartani a' jó rendet, mindeneknek gyorsan 's' alaposan kiszolgáltatni az igazságot, mert nem egy esetet tudnánk mondani, hogy nagy megyékben a' szolgabíró két év alatt sem járja be járasa minden helységeit 's' tömérdek ügyefogyott elnyomott embernek hijában folynak könnyei 's' nyom nélkül hangzanak el esdeklő szavai, és gyakran csak azért is, mert a' szolgabíró roppant járasa ügyeit bajait nem is érkeztetik elvégezni. 'S' e' részben a' philanthropia is szót emel ez igénytelen javaslatunk mellett! — Azt pedig még távolról sem képzelhetjük, hogy lehessen valaki, ki a' megyék tulajdoni jogát sérülni vélné az által, ha terjedésökből valami elvétetik — hiszen az kiki igen jól tudhatja, hogy a' megyéknek, szorosán ügyvett tulajdonuk nincs, 's' hogy inkább a' közigazgatás végelt osztatott fel hazánk kisebb részekre, megyékre, 's' fájdalom hogy oly fonáku, oly aránytalanul; nem úgy állanak megyéink egymás irányában, mint

neve is hallatszott. Volt ugyan egyed is, ki nem sajnált egyebet, csak azt, hogy most e' megye egy két ns helység intézkedéseitől függ 'stef., kik tetszésök szerinti tüzögetnek ki 'sa't. — Másnap, Csanád megyének válasza és sajnálkozása a' 12 pont eltörlése iránt olvastattott fel, 's lön nagy ingerültség, a' felolvasás alatt e' szavaknál: „Tehetsége is volt (Szatmármegyének a' 12 pontot) viszsza vonni“ hallatszott az ólom-nehézségű okok megemlítése. Fölhevült érzések közt nyilatkoztak a' 12 pont eltörlőji, miképen Csanád megyének e' leczkésését nem hallgathatni el, ez intolerantia, ez jus praeeminentiae, supremae, erre válaszolni kell, egy tábla-bíró azonban megjegyzé: nem jó lesz felelni, mert a' hirlapoknak ez által csak anyagot adnánk játékra, hanem csak jegyzőkönyvileg érintsük, a' baloldal ellenben vitatá: vagy felelni nyíltan, vagy semmit a' jegyzőkönyvbe, lett hosszú vita ismét a' 12 pont felett. Mulattató volt hallani: miképen az eltörlők tagadák, hogy azokat eltörlötték, csak elméletileg nem fogadták el; voltak, kik azt is mondák, hogy majd a' választmány véleményénél, kivéven egyet, a' többi pártolni fogják, voltak, ki egyik pont ki a' másik pont kivételével, üdvösnek állítók a' többi; végre egy tb. indítványára annyi iraték a' jegyzőkönyvbe, hogy Szatmármegye a' 12 pontot nem törlötte el, hanem csak elméletileg el nem fogadván utasította választmányát, hogy egy ponton kívül, mely az adóruól szól, a' többi véleményt adjon, a' baloldal ezzel megelégtült, kimondván azt is, hogy a' mai gyűlésen nem félténé a' 12 pontot újból vitatni. Azonban a' csanádi levélnek egy nevezetes hatása lett még is, az t. i. hogy az urbéri telken lakó nemesek maig sem adózávn, mit kelljen e' tárgyban tenni és lön ámitás némelyek által a' kis nemességhez, hosszasan fejtegetők az adó kérdését. Egy különösen hosszasan magyarázá, hogy a' kis nemesség nem adózik, a' nagybirtokosok fizetik az adót mediate jobbágyaik által, a' kis nemességnek nincs jobbága, ők adót nem is fizetnek, sőt míg az urbér be nem hozatik, valamely helységbe, mivel az adó kivetésére kevés figyelem van, két 's három annyi adózó birtoka rovatik meg, mennyi a' mai urbérben foglaltatik, 's így ha azon nemes, ki jobbágytelken lakik, nem fizet is, nincs baj, mert éretők sokkal több fundus rovatott meg, mely adó alapjául nem szolgálhatna. Erre az 1ső alispán helyes megjegyzése szerint ebből az következik, hogy az urbéri funduson lakó nemes ne fizessen, ő ezt a' törvény ellen nem nézheti el — hosszas vita után, miután a' baloldal az olyakat, kik világos urbéri telken laknak, azonnal adó alá vétetni kívánta, a' mennyiben egész helységek is vannak illyenek, végre határozattá lön az összes urbér összeírása a' törvényszabta küldöttség által. Felhozatván még e' gyűlés folytában az éhséggel küzdő avasi oláhok fölsegéllésére tett adakozások miképeni végrehajtása körüli eljárások, megilletődéssel kelle hallanunk, hogy az avasi oláhság még csak a' részökre vásárolt burgonyát sem képes magának elszállítani, hacsak helyöbbe nem vitetik. A' búkkaljai oláhok segéllésére, földessasszonyok Károlyi György gr. ezer pengő fr. olly formán ajánlott, hogy az akárminemű munkát tevő dolgozók fizetésére osztassék ki — ugy Károlyi György gr. is N. Károlyban rendeltést tett az éhezők részire béres munkát adni, hogy ki dolgozni akar, ne éhezék.

Krassómegeye april. 7én kezdett idei első évnegyedes közgyűlésének köz tudomásra méltó tárgyai valának: 1) Már jó eleve hirdettetvén a' megyében az annyira korszerűvé vált törvényszéki bírák választatása, a' RR. mindenek előtt ezt kívánták eldönteni. A' dolog minden oldalú meghányatása után határozattá lön: hogy a' főispánilag kinevezett bírák sorából egy évre titkos szavazattal 10 rendes 's 4 helyettes törvényszéki bíró választassék; kik minden napidíj nélkül csupán a' szekerezesi bért nyugtatványozhassák, a' választatásból kizáratik mind az, ki a' jelen gyűlésen személyesen meg nem jelent, mint kik a' választásban részt nem kívánván venni, állíthatólag megválasztatni sem ohajtnak; kizáratnak továbbá az egyébkint is sok kötelességgel terhelt járásbeli tisztviselők, de nem a' középponton lakó nemjárásbeliek. Ezen határozatot foganatosítólag a' RR. másodalisp. elnöktele alatt 3 tagból álló szavazategyűjtő választmányt neveztek olly meghagyással, hogy kötelességében még azon nap délután eljárván, az eredvényről másnap jelentést tegyen. Mellyet másnap csakugyan beadván kiderült, hogy a' 95 szavazó Makay Sándor főjegyzőt, Moys Antal főügyészt, Orbók Ernő hadi főadószedőt, Fogarassy György levéltárnokot, Jakabffy Imre bíró, Czompó Mihály aladószedőt és Melczér János számvevőt választá meg a' polgári törvényszék bíráivá, a' bűnvádiéivá pedig Papházy György tb., Szerényi Ferenc főjegyző, Joannovics András házi főadószedő, Patrubány János tb., Balogh Ferenc magtári bizos, Fisser József és Leitner Dávid tb. választattak meg. Az 5 első szótöbbséget nyert rendes bíró valamelyike elháríthatlan akadály esetében két utolsó, helyettesnek címzett által fog kipótoltatni. 2) A' nm. hlanácsnak megyehatósági isméretes körleveleért koronás fejdelműkhöz köszönő felírás határozottott annak kijelentése mellett, hogy e' körlevél a' megye RReit távolról sem érdeklí, kik mindig a' törvények korlátin belül maradtak 's azok köz: az öröklött megyei hatóság legbecsesb kincsét, a' helyhatósági határozatjogot, tovább is gyakorlandják. 3) Temesnek a' szinerszégi borzasztó eseményről értesítő levelét a' RR. egész kiterjedtében pártolák, 's miután az illy kicsapongások mindinkább nyugtalanítják a' hazát, országgyűlési követveiknek utasításul adandják, hogy az illy nemű kihágások ellen alkotott törvényjavaslat szentesítését eszközöljék. 4) Mult évi dec. 26án Oláh-Bogsányban történt katonai kicsapongást vizsgáló vegyes választmány jelentéséből kiviláglott: mikép a' bűnösök éjjel az utcákon lőölözvén, az álmaikból fölriasztott békés lakosokat megrohanták, borzasztó megverték 's a' közcsendet az annak fentartása végett kezökbe adott fegyver által tetemesen megzavarák. Minek folytában az illető szbíró jelenté, hogy e' vérengzés közben megsebesültek egyike mart. 21kén meghalt. Olvastattott a' bogsányi lakosok kérelme is, minélfogvást a' rakonczátlan századnak mássali felváltásaért folyamodtak. Meghagyatott tehát első alisp. urnak, hogy az öldöklők érdemlett bűnhöztsését illető helyen szorgalmazza; a' bogsányiak kérelme pedig, minthogy a' kérdéses kicsapongás hősei épen a' szinerszégi esemény indítóji valának, czélszerűnek ítéltvén, a' század részint büntetésül, részint hasonló sanyargatás elhárítása végett, Bogsányból elvitetni 's 4 szomszéd falura osztatni határozottott. 5) Fölvétett a'

zón választmány jelentése, mely a' honi pénztár kiadási iránt véleményadásra vala megbízva, minek következtében: a) a' megyei szolgák 's állandósított vontatók száma megkevesbítettett; az egyenruhák czifra sinórzata helyett egyszerű 's olcsóbb rendeltetett, 's egyenlőség tekintetéből a' saját költségeni czifrabb sinórozatás megtiltatott. b) Azon megyei katonák, kik eddig széna 's zabrészteteket kaptak ugyan, de lovat nem tartottak, 's tartaniok nem is szükség, ezen járuléktól megfosztattak. c) A' megyei kaszárnya épületeiben 's bútoraiban növekedő károsítások szerfölött terhelvén a' honi pénztárt, határozottott: hogy a' laktanya butorostul tökélyesea helyre állíttatva lelettár mellett azon kikötéssel adassék át a' katonaságnak, hogy azt a' megye szinte lelettár mellett 's hasonló ép állapotban veendi csak vissza. d) Elfogadtatván a' választmány azon véleménye, miszerint a' törvényszékek nyilvánosságát czélszerűnek nem tekintli, az a' felhozott okok tekintetéből időelöttinek ítéltetett. 6) Megyei körlevelek közül: Zalának a' zágrábi gúnydal miatt emelt szózatára ő felségéhez hasonértelmű fölírást közértelműleg határozottak; Szatmárnak a' 12 pontot tárgyazó, Biharnak az egyházi tízed országgyűlésileg eltörlesztését szorgalmazó, Pestnek a' dunabalti vasut elősegéllését sürgető, végre Sopronynak az örökös tartományok 's hazánk közti határvámok megszüntetése 's a' német vámszövetségéhez csatlakozás, ugyszinte a' bécsrieszti vasutvonal hazánkoni átfuttatása iránti levelek az országgyűlési utasítás-készítő választmányra bizattak; Tolna 's Fejérmegyék felszólítása pedig az erdélyi unio tárgyában színtezzen választmányhoz, hanem csak követi utasításba-iktatás végett intéztetett. 7) Zólyomnak a' vegyes házasságok ügyébeni felszólalása, szönyegre kerítvén a' primás hg kir. tetszénnyel erősített pásztori körlevelét, hosszabb de komoly 's csendes vitázat után végeztetett: hogy a' primás hg által körözött papai breve az egyébkint is feszült ingerültséget mindinkább felbuzgatván, a' lelki nyugtalanság lecsillapítása végett szükségesnek láták a' RR. ő felségét rendkívüli országgyűlés összehívásaért alázatosan megkérni. A' valásbeli egyenlőség eszközölhetése végett egy bíránk indítványára országgyűlési utasításul adatni rendeltetett: hogy a) a' vegyes házasságba lépőket a' férj papja adja össze 's gyermekeik atyjok vallását kövessék; b) az 1599: 45 t. cz. fölelevenítettvén, a' juliánnum naptár számúzetésével a' tökélyesb Gergelyféle általánosítottassék; c) a' r. kath. ünnepekoni dolgozás más vallásuaknak engedessék meg, sőt, ha lehet, az ünnepek vasárnapokra tétesse nek át. 8) Beregnek a' magyar kath. szentegyház függetlenségét javasoló nézetei nem pártoltattak. 9) Fenyitőtörvényszékünk jelentése következtében, melyben az oraviczai bányaigazgatóságnak a' bűnvádi eljárásban követett „primae notionis“ szerfölött tágitott jogának az 1840: 6 t. cz. ellenére német nyelven gyakoroltatása ellen emelt szót, elhatározottott: hogy az oraviczai bányaigazgatóságul csak magyar szerkezetű irományok vétethetnek tárgyalás alá, a' német nyelvűek pedig ezentul is tárgyalatlanul visszaküldendők. 10) Oraviczai kir. kamrai ügyész folyamodására, miszerint a' szbírák előtt lefolyt perekben hozott ítéleteknek a' jobbágyok elleni végrehajtását az uradalomra kéri áruháztatni, végeztetett, hogy a' megyei bírák hatósága az egész megyére kiterjedtven, a' kérelem nem teljesíthető, a' szbírák azonban az illy végrehajtások határnapját az uradalmakkal közölhetik. 11) A. M. főszbíró esküttársostul hivatalánál fogva mult évben Tatár Miklós borsuri jegyzőnek alkalmatlanságáról értesítvén a' megyét, ez a' törvény értelmében intézkedék, de a' jegyző ezen jelentést hamisnak bélyegezvén, a' főbíró ellen vádakot hordott elő, miket a' vádlott maga kérvén megvizsgáltatni, az meg is történt. De minden embernek levén baráti és ellenségei, sikerült itt is felizgatni a' közvéleményt, 's az octoberi tisztújításkor a' rágalmozott önkényt lemondott a' kijelöltetésről. A' vád vizsgálatából kiderült, mikép a' vádlott a' szó teljes értelmében ártatlan, mire jegyzői tollal híven igazoltatott a' megsértett becsület. Napfényre kerülvén azonban az is, mikép a' rágalmozó, mind a' vádlott, mind esküttársa irását utánozván, a' faluban több zsarolást követett el, sőt hamis pecséttel erősített bizonyítványokat is gyártott; a' vádló érdemlett megfenyítettése végett Bihar-megye — hova átszökött — határozottott megkerestetni.

(F e l e l e t a' prot. unio-tárgyban Jancsovics Pál urnak f. e. Jelenkor 14. számában közölt czáfolatára.) Midőn véleményünket az uniorul mult évi Jelenkor 96ik számában, távol azon önhietség-szülte balga hiedelemtől, mintha az, mit adunk, tökéletes volna, közre bocsátók: tettük, mit hivatási parányi körünkhöz képest tenni szükségesnek véltünk. Bár minden olly megtámadásra, mely az unio sürgetőitől származhatik, előre elhatározottak valánk: olly híu elménczkedéssel 's gunynyal teljes czáfolatra, millyel Szarvasról Jancsovics Pál urtól, az említett hirlapban olvasánk, őszintén megvalljuk, nem számítánk. A' czáfolat sértő kitételeit, mellyekkel J. P. ur, nézetünk szerint inkább magát mint a' békésieket mázoló be, teljesen mellözve szükségesnek láttuk a' nagy közönség előtt magunk igazolása tekintetéből, a' szarvasi czáfolatra következőket felelni. Mi békésiek nem szólalánk fel az unio ellen, nem karhozottók az unio eszméjét; hanem felszólalánk annak ez idő szerinti sürgetése ellen *) és értők ezen sürgetésen, melly szerint a' pesti convent, figyelembe nem vevén a' tiszántuli superintendencia messzelátó tapintaton épült nyilatkozatát, sőt kérelmét, az unio terve kidolgozására vegyes választmányt nevezett ki, 's állítók, mikép az unio körülményink közti sürgetése nem egészen korszerű. Ezen állításunkat meggyilkolni akarván J. P. ur az uniót korszerűnek mondja. Erre mi röviden felelhetünk: ám legyen, de mi mást t. i. az unio sürgetését mondók korszerűtlennek; és így nem azt állítván J. P. ur mit mi tagadtunk, szinte be volna vele a' kérdés felett t. i. az unio korszerűsége felett végezve vitánk: mindazáltal az ügy fontossága tekintetéből lássuk, mikép bizonyítjabe állításának, az unio korszerűségének igazságát. Korszerű ugymond az unio: mert azt a' nagyobb rész korszerűnek megismerte; mert az ágostai hitiek közgyűlésén, melly a' közvélemény organuma, egy uniót ellenző szó sem hangzott; mert a' dunamelléki kerület, küldöttje nyilatkozata szerint, azt elfogadta; mert a' tiszáninneni kerület attól nem idegen; a' tiszántuli kerület is igazolá (tán nem helyeslé) egyház vidékeint követének a' general-conventen történt vonakodását; végre mert Debreczenben sem mondják már az uniót nemzetiség-elleni merénynek. Fontos adatok, de nézetünk szerint, ha teljesen kifogás-nélküliek volnának is csak ezt igazolnák, hogy az unio kívánatos, de még ezzel nincs lerontva állításunk, hogy t. i. annak sürgetése nem egészen korszerű. Vegyük azonban vizsgálat alá ezeket a' J. P. ur előtt nyomónak látszó adatokat egyenkint. Az unio korszerűségét a' legna-

*) Nem az unio, hanem annak sürgetése ellen felszólalni, midőn azt létesíteni törekszünk, vajjon nem mindegy e' ? A' s z e r k.

gyobb részről megismertnek hirdetni, olyannak, ki nyilván megvallja, mikép arról, még egy osztály 's a' nagyobb, nem nyilatkozott, sőt arról épen nem is álmódott: merény 's következeten állítás: ezen osztályra nézve mondók mi az unio sürgetését korszerűtlennek, mert ez fog legnehezebben tűrni a' vallásiakban legkisebb változtatást is, ezen osztály fog legnehezebben kibékülni az unióval, míg a' nevelés által annak elfogadására képessé nem érleltetik. Az ágostaiak pesti conventjén, egy uniót ellenző szó sem hangzott; ezen adatnak nagy fontosságot látszik tulajdonítani J. P. ur, megvalljuk, mi is nagyfontosságúnak tartottuk azt mindaddig, míg a' ezafolatot nem olvastuk; mert azt hittük, hogy a' conventen, mint a' tisztelt ur is írja, mindenki saját egyháza meggyőződéséből eredt utasítása szellemében nyilatkozott és épen annál fogva, a' magyarországi ágostai felekezet közvéleménye organumának tekintettük 's tartottuk azt; de J. P. ur ezen hitünket jelen nyilatkozata által megrendíté. Mert kérdjük: képviselheti e' olyan vallásos testület a' közvéleményt, mely a' nagyobb rész tudta, hirt 's álmódta nélkül nyilatkozik 's a' róluk nélkülök határoz? 's ezt tudva, most már nyíltan ki merjük mondani, hogy sokat veszített, nagyon csökkent előttünk becsében 's fontosságában a' conventi nyilatkozat 's az unio korszerűsége behozott adatok közt szinte a' leggyöngyöbb. A' dunamelléki kerület-ről J. P. ur szerint, szó sinés, mi is keveset szólunk erről, mert félünk, hogy az is sértésnek vétetik, ha azon ohajtásunkat nyilvánítjuk, vajha a' mult évi conventre küldött (tagok részire készített utas tásból olvashatók a' tisztelt kerület unióhoz ragaszkodását. A' tisztánneni kerület nem idegen az uniótól, sőt azt a' miskolci két felekezet lyceumainak egybeolvasztásával meg is kezdé, — igen, de az egyes eset J. P. ur pedig a' békésieknek megtiltá az egyes esetekre hivatkozást 's ezekből az egésze alkalmazott következtetést. Mi sem vagyunk idegenek az uniótól, sőt azt ohajtni nyilatkozánk, de nem rögtönzés után, mert Ligetfy szerint, a' föld, hol az uniónak az a'loenál is ritkább virága egykor felviruland, nálunk még fölötte miveletlen, azt tehát a' mag elfogadására még sokáig hosszasan kell készítenünk. A' tisztánneni kerületben néhány egyházvidék az unio mellett nyilatkozik, és így az unio ezen kerület részéről is korszerű. Mi a' nyilatkozott egyházvidékekről csak a' hirlapok után közöltük tudván, nem állunk jól: vajjon nem a' rólunk nélkülünk elv szerint győzött e' ott az unio? Azt azonban csak sajnálni tudnók, ha az érmelléki egyházvidék azért tett volna ovást mint J. P. ur állítja, mert a' kerület követi megakarják kötni a' világkerekét. Kerületünk követi csak halasztatni(?) kérték a' komoly tárgy körüli minden intézkedést, míg a' superintendenciák az unio iránt megkerestek és ez előttünk most is jogszerű nyilatkozat 's épen nem a' kibuvás ajtaja. Azonban egyházkerületünk 13 egyházvidékből áll, 's ha jól emlékszünk, csak háromról olvastuk, hogy unio mellett nyilatkozott; mikép lehet tehát elsiet és büne nélkül az unio korszerűsége egyházvidéki igazolást hirdetni? Végre korszerű J. P. szerint az unio, mert azt, tán Debreczenben sem mondják már nemzetiség-elleni merénynek. Vajjon hiszi e' J. P. ur, hogy azzal, mit Debreczenről illy megvetőleg mond, csak hajszályit is erősíti állítását t. i. az unio korszerűségét? 's ha nem hiszi, minthogy nem ishiheti, kérdjük: mi okból kellett itt Debreczenet előhozni? illy unio rovására tett sértégetések által, nemesak okokkal, de tettel isszében megmutatjuk 's behozonyítjuk, mikép az unióra, nemesak a' köznép, de mimagunk (békésiek) sem értünk még meg, következőleg annak sürgetése nem egészen korszerű. Mi nem tartjuk Debreczen az unio esküdt ellenségének, szerintünk ő csak vigyázattal, higgadt indulattal kíván ahoz fogni. Ha olly elfogult volna Debreczen az unio iránt mint hirleni szeretik, tán nem választott volna 's nem tartana folyvást roppant költséggel alapított lyánynevelő intézetben ágostai hitvallásu nevelőt; 's nem volna ugyanaz kinevezve a' tanítási rendszer kidolgozásával foglalkozó választmány tagjaul. Tán oka van némelly gyülekezetnek az unio rögtönzése iránt okakodva 's tartózkodólag nyilatkozni, mert aligha elevenen nem emlékszik azon nem régi esetre, midőn egy bizonyos helyen, ágostai hitvallásu rokonink későbbek voltak saját gyülekezetükben mesteremberrel bibliát olvasatni, mint a' helybeli ref. templomba menni, noha ez épen ugy nyitva állt előttük, mint Szentpéteren. Ha már az itt elősorolt adatok hiányaihoz, még azt is teszszük, hogy azon hely. hitvallásu egyházkerület, 's néhány kerület unio mellett nyilatkozása nagyobb részint az egyes egyházak megkérdése nélkül történt; hogy azon nyilatkozások keletkezésére az auctoritás, és némelly egyedek ügyes szónoklata nem esekély befolyással lehetett: bátran állíthatjuk, mikép J. P. ur adatai, nem mondjuk unio korszerűségének, de csak a' két felekezet többsége unio iránti hajlandóságának is kimutatására szerfűlött gyengék, fölötté gyarlók.

(Vége következik.)

(Erdélyi országgyűlés.) A' mart. 4. és 5kei országos ülésekben a' tisztujítás kérdését két ágra osztották a' KK. és RR. 1) A' kir. leiratra fölterjesztendő felirat mi elveket foglaljon magában mind az országos mind a' megyei tisztekre nézt? 2) A' megyei tiszt választása ügyében irjanak e' törvényczikket vagy ne? 's ha igen, millyet? A' kérdés első ágát már akkor elhatározták 's a' közértelemmel meghatározott felirat elveit közöltük. A' kérdés második ága felett megoszlottak a' vélemények. A' követi kar ohajtá megkérdeni küldöit, nem látnák e' czélszerűnek az 181%iki 4. t. czikkkel kapcsolatban tárgyalni a' tisztujítást, a' kir. hivatalosak ellenben a' kapcsolatot 's következőleg az utasítványkérést nem láták szükségesnek: közli véleményüképen elfogadtatott a' közigazgatási osztályba választott rendszeres választmányt megbizni, hogy a' kitűzött határidő alatt készítsen törvényjavaslatot a' tisztujítás ügyében, 's a' rendszeres biztosságra nézve már meghatározott tárgyalás után terjessze a' KK. és RR. elibe. A' választmány bevált megbízatását 's a' középponti biztosság benyújtá az apr. 25kei országos ülésre jegyzőkönyvét a' benne foglalt törvényjavaslatról. Első kérdés volt: kapcsolatban véssék e' föl a' tisztujítás az 181%iki 4ik törvényczikkkel? A' többség egyezőleg a' biztossági véleménynel a' kapcsolat ellen nyilatkozott. A' középponti biztosság jegyzőkönyvében továbbá azon kérdés fordult elő: a' rendszeres biztosságok ülésében olly országgyűlési tagok, kik a' biztosságnak nem választott tagjai, megjelenhetnek e' ? Egyezőleg a' biztosság véleményével határozattá vált, hogy az ülésekben jelen lehetnek. Ezután pontonként fölvetett 's megállapított a' törvényjavaslat e' szerint: 4ik törvényczikk, vármegyék, magyar vidékek és székely székekbeli tisztujításról. 1 §. A' törvényeknek az altisztek évenkénti bucsuzásáról szóló rendelkezése megváltoztatván, a' vármegyék, magyar vidékek és székely székek minden altisztei 3 évenként fognak ezután tisztujítás alá jöni, kivéven az orvosokat, sebészeket és mérnököket, kik mindaddig fogják hivatalaikat viselhetni, míg a' törvényhatóságnak, mely által választattak, bizodalmat bírnak. 2 §. Azon esetben, midőn nem mindenik vallásból léteznének valamely vármegyében vagy magyar vidékben törvény értelmében kitűzhető személyek, azon bevett vallásbeliek közül, kik között találatnának olyanok, a' hiány, a' létező vallások törvényes illetősége megtartásával pótoltsák ki, és minden esetre legalább 9 személyre intéztessék a' kitűzés. 3 §. Azon hivatalokra, mellyek a' leopoldi költövel 8dik pontjában kijelelve vannak, véghezment választásokból a' szózat többséget nyert 3személy megerősítés alá terjesztendő levén, azok felküldésiben, a' bevett vallásu törvényes illetőségére tekintetet kell fordítani. Ugy pedig, hogy ha a' kitűzés három vallásbeli személyekre volt kiter-

jesztve, mindenik kitűzési sorozatból a' többséget nyert egy-egy személy küldessék föl. Ha csak két vallásbeliekre volt a' kitűzés intézve, azon választott két egyed mellé, kik illető sorozatukban legtöbb szózatot nyertek, harmadiknak küldessék föl az, ki a' főmaradó személyek közül egyáltalában legtöbb szózattal bír, hol pedig csak egy bevett vallásu felekezet van, ott a' szózat többséget nyert 3 személy terjesztessék megerősítés alá, mellyben ő felsége, az ugyanazon vallásból fölterjesztettek nézve az első helyre választottak iránt tekintettel lenni, a' különböző vallásból fölterjesztettek közül kinevezésben pedig az ille: törvényhatóságokban létező vallások közti törvényes illetőséget megtartani, és megerősítését, a' választás napjától számítandó négy hónap alatt, a' törvényhatóságokhoz leküldeni kegyes lesz, addig ezen hivatalok azok folytatják, kik viselték, a' mondott négy hónap eltelésével az illyen tiszteknek az előtti választások nyománi hatóságuk minden esetre megszűnven. 4ik §. Ha három év eltelte előtt valamely tisztujítás alá tartozó hiv. ürességbe jő, az ille: kötelessége lesz annak tisztét a' tisztv. vagy választott székbrák közül valamelyikre rendes fizetés nélkül bizni, értetven ezen rendszabás a' közelebbi legfeljebb három hónap alatt megtartandó közgyűlésig. Eljövén pedig a' gyűlés ideje, vármegyéken és vidékeken, a' főtiszt azon vallásbeliek közül, kikhez tartozott a' kilépett tisztviselő, legalább 9 személyt tűz ki, a' netaláni hiányt a' 2dik §. értelmében kipótolván, kik közül az, ki legtöbb szózatot nyer, a' megürült hivatalba azonnal beállítatik. Azonban ha erősítés alá tartozó a' hivatal's választás utján betöltése az általános tisztujítás utáni két első évben történik, az előbb mondott választás utján szózat többséget nyert 3 egyed fölterjesztetik 's megérkezvén a' 3. §. kifejezett idő alatt a' megerősítés, a' megerősített egyed igttatattik be. Ha pedig az ürességbe jött hiv. választás a' 3. szolgálati évben történik, ez esetben a' szózat többséget nyert egyed erősítésre-küldés nélkül igttatattik a' megürült hivatalba; azt mindkét esetben az általános tisztujítást követő erősítés megérkezésére a' 3dik pont szerint fönhagyott időig folytatandó. Székelyszékekben a' kipótló választások is, valamint minden választás kitűzés nélkül vitetnek véghez. 5ik §. Egyébiránt az 1791beli 12dik tczikk úgy a' tisztválasztást tárgyzó minden egyéb törvényei is mindkét nemzethez, a' mennyiben ezen törvény által nyilván módosítva nincsenek, teljes erejükben maradnak. A' tisztujítási tczikk megállapítása után a' főkormányzó felszólítja az itélőmestereket, hogy a' 2 ülés határozata következtében hozzák fel a' köv. ülésre a' határszéli egyenlenség iránti tczikket, feliratot és kíséző tudósítást; a' RRket pedig hogy a' só dolgában egyik itélőmester által szerkesztett felirat-javaslat és a' kíséző tudósítás, ugy a' Magyarhon által viszsakövetelt levelek iránt, mint mellyek már napi rendre ki voltak tűzve, előleges tanácskozásukat végezzék be, hogy az országos ülést a' szerint lehessen intézni. A' majus 3kai országos ülésben hitelesített a' mult ülésről szerkesztett jegyzőkönyv 's abban foglalt törv. czikkjavaslat, mellynek 3 pontját ezen ülésben oda módosították a' RR., mint felebb közlök. Ezután a' só tárgyában szerkesztett felirat állapított meg. Napirendre tűzetett a' határör-katonasági sérelem ügyében érkezett kir. leirat. E. H.

(Kapar- 's tözsérűgy.) A' kolozsvári lörincznapi vásár ideje ő felségének kegy. határozata által változván, már az idén következőleg fog tartatni; jul. 20tól 26kai termékvásár, mellynek főczikkei gyapju, bőr, hamuzsír, gubacs, sárga viasz, szarvak, bőr, tapló, toll, lószőr, szalonna, dohány 'ste., 27tól 29ig nagy lóvásár, 30 és 31kén baromvásár. Aug. 1. 's köv. napjain rendes országos vásár. A' kolozsvári kereskedő társaság több tagja 's egyes polgárok is kész rak-tárral szolgálnak több ezer mázsa termék befogadására. Az eladóknak bátoritással szolgálhat jövetelre, hogy a' kir. főkormány hazánk, úgy a' szomszéd magyar-lengyel-oláh- és moldvaországok lakóit felszólította megjelenésre. Az itt el nem kelendő vagy vásárlott portékákat épen jókor elszállíthatni mind Debreczenbe a' lörincz napi mind Pestre a' jánosföveteli vásárra, még pedig a' helybeli kereskedők által Debreczenbe 4 nap, alatt mázsáját 2½, Pestre 8—9 nap alatt 4½ váltó fájával, vagy Czernoviczba Bukovináig mázsáját 3 vjájával. E. H.

Spanyolország.

(A' ministerség viszonyai az ellenzékhez. Elegy.) A' szerződési és szállítási oklevelek közt, miket a' mostani pénzügyminister kötött, egyre találtak Espartero és Salamanca szerződő aláírásával. Mivel pedig a' kormányzó a' ministerség tetteiért nem felelős, és nem is lehet felelős, tehát valóságos megsértése volt ez az alkotványnak, minél fogva legnagyobb örömmel ragadá meg az ellenzék ez új alkalmat csatázásra a' ministerség ellen, mit azonnal dühhez közelítő élénkséggel kezdte meg. A' pénzügyminister magára vállalá a' hibát, mondván, hogy az nem rosz szándékból, hanem csak tévedésből történt. Az ellenzék e' mentséget nem eléglé, hanem az egész ministerség felelőssé tételét követelte. A' ministerek engedvén e' kívánatnak, 82 követ mellettök, 72 pedig ellenök szavazott. A' karzaton és padokon legnagyobb zajgás uralkodott a' szavazás alatt. Szinte hihetlennek látszik, hogy emberek létezzenek, kik annyit bírnak kiállani, mennyit a' mostani ministerek az ellenzékűl eltűrnek; azonban ugy látszik, hogy a' ministerség ezen eltűrt állapotban is megmaradni szándékozik, a' meddig csak lehet, mert annyi bizonyos, hogy egyetlen kérdés kivitele iránt sem érezheti magát előre biztosítottnak, a' cortest fölőszlatni pedig nem merészli, attól tartván, hogy az új követek még a' mostaniaknál is fogasabbak leendnek. — Llinas, a' barcelonai szabadság-biztosító junta elnöke a' cortesben követi helyét már elfoglalta Mancha, Estremadura és Castilia tartományokban 20—30főnyi rablócsapatok mutatkoznak, még pedig olly sűrűn, hogy igen könnyen guerilla-haddá alakulhatnak, ha jókor nem siet azokat elnyomni a' kormány. — Igen örvendetes tünemény Spanyolországban, miszerint a' korlátlan vakbuzgalomból föl vallástalanságra fajult nemzet, most ismét vallásosságra kezd ébredezni, még pedig minden botrányos jele nélkül a' túrelmetlenségnek, máskép gondolkozókat iránt Hiában dühöng Alonso minister a' pápa ellen, mert épen ez igazgatásának köszönheti a' romai udvar, hogy a' nép ismét tisztelettel kezd vallási szokásaihoz fordulni. Megjegyzendő azonban, miszerint a' spanyol egyházi férfiak példás magokviselése is nagy mértékben mozdítja elő e' változást, mert ők valódi apostoli önmegtágadással és evangéliumi tiszta étellel viszonozzák a' sűrű bántalmakat, mióta jószágaiktól megfosztatva legnagyobb nyo-

morral küzdenek, azt tanusítván ez által, hogy az egyházi szükséges szelidjám-borság az evangéliumi szegénységgel szokott karöltve járni. —

Franciaország.

(Névnapi üdvözetek. Elegy.) Majus 1-jén, a' király névnapján, Brignole marq. üdvözlé Lajos Fülöpöt a' diplomatakar nevében, mondván: „A' diplomatakar buzgón ragadja meg ez ünnepélyes alkalmat, azon érzelmei kifejezésére, melyek fölséged személye iránt keblöket áthatották. Mint hű közlönye azon fejedelmeknek, kiket képviselni szerencséje van, meg van győződve, hogy hű tolmácsa azok érzelmeinek, midőn azon kívánatokat terjeszti Ön elibe, mikkel boldogsága iránt viseltetik, 's azon örömet, melyet érez, midőn Franciaországot épületes nyugalomban pillantja meg fölséged uralkodása alatt. E' sikert félreismérhetlenül csak Ön bölcsességének köszönhetni, mely annál becsesb, mivel lényegileg eszközli a' kormányok közti egyetértő bizalom föntartását, 's azáltal leghatalmasb biztosítékává válik a' békének, melynek lehetőségig hosszas megmaradása valamennyinek érdekében és kívánatában áll. Elvezze fölséged ns fáradozásának gyümölcsét 's örvendjen a' hódolatoknak, mikkel Önt a' nyilvános hála környezi. Örömet járulunk azon imádságokhoz, melyek éghez küldetnek Ön, a' királyné és egész családjá napjaiért, 's osztozunk egyszersmind azon örömben, melyet azon szerencsés esemény szült, mely föls. atyai szívének újabb vigasztalásokat nyújtott. Ezek a' diplomatakar kívánatai és érzelmei. Reméljük, hogy szivesen fogadandja fölséged azokat.“ A' király válaszából csak azon kifejezés emlitendő, mely szerint reményét fejezte ki, hogy a' béke, daczára a' zavargók fondorlatának, ezentul is szilárdul fön fog állani. — A' könyvtárak vizsgálatakor 3 kötetnyi leveleire akadtak IVik Henriknek. — Algirből folyvást örvendetes hírek érkeznek; naponként számos fegyveres arab lovas érkezik a' francia táborba, hű szolgálatit ajánlván az emir ellen. —

Olaszország.

(Róma 2591ik évünnepe. István hg. Elegy.) Rómában a' különféle tudományos akademiák apr. 21én üllék régi szokás szerint az örök városnak, Rómának, 2591dik építetési napját. A' régiségek intézete pedig apr. 22én erőteljes értekezésekkel ünneplé az öt különösen érdeklő régi nagy napot. — István ausztriai főhg jelenleg Florenczben mulat az ottani udvarnál; a' bajor király pedig Palermóban élvezi a' szelidebb éghajlatot egészségi tekintetből, hol nyájas leereszkedése által magára voná a' közfigyelmet. — A' híres angol mérnök, Brunel, ki a' világhíres londoni tunnell építette, Turinba hivatott, annak megvizsgálása végett: vajjon nem lenne ez célirányos közlekedési tekintetből Cenis hegyen keresztül alagutat (tunnel) ásatni?

Görögország.

Athenében apr. 6án üllték egész nemzeti díszszel a' szabadságháboru kezdetének emlékünnept. A' boltok és műhelyek bezárattak; a' királyi pár Iréne-

templomában adott hálát az urnak, az örsereg pedig künn tisztelettel. Este az egész város fényesen ki vala világítva. — Eddig Görögországban csak rézpénzt vertek, most azonban készületek tételnek már Otto-tallérok veretéséhez is. — Egy különös természeti tünemény rémületre ragadá Tripolizza lakosait. Mart. 24én ugyanis 8 órakor reggel veres folyadékkal vegyített eső esett, mely folyadék sűrű tejhez hasonlított.

Egyiptus

(M. Ali erősen folytatja erősítéseit.) Alexandria, apr. 6án. Mehemed Ali még folyvást Al-Egyiptusban mulat, 's nem tudni: mikor tér a' városba vissza. Az is titok: mit végzett a' konstantinápolyi követtel, annyi bizonyos mindazáltal, hogy a' porta barátságát megnyerni fötörökvése most 's azért a' török kormánytól hozzá intézett 100 ezer talérral szóló váltót elfogadá 's kifizette. Mind ezen engedelmessége ellenül azonban az itteni erősségeken szakadatlanul dolgoztat; valamennyi hajóskatoná, mintegy 3 ezer ember, egy roppant hajóblön dolgozik, mely 3 hónap alatt el fog készülni. Tisztittatása alkalmas gőzgép által történik. — A' szabad kereskedés gyakorlatba még nem lépett, a' basa azonban tettei irántai jó indulatát, minélfogvást az elefántcsont 's gumivivali kereskedést Szenaarban szabadnak nyilvánította.

Törökország.

Grahovoi hírek szerint a' montenegrói vladika folyvást iparkodik Montenegro önállásán, miglen Herczegovina helytartója nagy készületeket tesz a' grahovoi kerületnek közvetlen török uralás alá vetésére. A' montenegróiak azonban Grahovo körül erősségek és sánczok építésével foglalkodnak. Cetigneben a' vladika 's az első tanácsnokok élete ellen öszszesküvés födöztetett fel, melynek feje Davidovics Tamás volt, ki szükevényként jöve Montenegróba, de már azelőtt itt a' vladika szolgálatában volt 's bizodalmat birván, öt egykori sz. pétervári 's bécsi utjában kísérte, most pedig a' vladika parancsára élettől megfosztatott.

Gabonair váltó garasban, Pesten pesti, egybeült pozs. mérőt értve

			Tisztább.	Kétszeres.	Rozs.	Arpa.	Zab.	Kukorica
Pest	máj.	13	216-252	170-140	140-150	115-120	76	82
Komárom	apríl.	7	145-153	120-110	100-106	74	82	53
Szeged	"	7	120-130	115-120	—	65	70	60
Pécs	"	16	125-130	105-110	90-93	—	50	53
Baja	"	16	110-127	93-100	—	90	—	53
Mosony	"	14	137-176	100-120	91-102	76	80	50
Miskolcz	"	20	140-150	110-120	105-115	82	90	42
Uj Beese	"	29	125-145	—	120	—	55	—

Pénzkelet: Bécsb. máj. 11kén: 5 petes statuskötelez.: 109¹/₁₆; 4: petes: 100⁵/₁₉; 3 pcentes —; 1834ki kölesön —; 1839diki 278⁷/₁₆; bankrészevény —.

Dunavizálás: Budán máj. 14kén regg. 8 órakor: 6' 5" 9" a' zerus felett.

É R T E S I T Ő.

Figyelmeztető kérelem

A' JELENKOR ÉS TÁRSALKODÓ iránt.

A' f. hónap végén beálló pesti vásárra főleg messzevidéki t. ez. Pártfogóinkat a' két Hazában bizodalmas tisztelettel emlékeztetjük, hogy kik szokás szerint a' szerkesztő hivatalnál kívánják második félfévre letenni a' JELENKOR és TÁRSALKODÓI előfizetést, azt e' vásárra minden tájrral jövendő számos alkalom által könnyen megküldhetik. Lapjaink félfévi ára jövőre is csak az eddigi marad; t. i. négy p. fr. Előfizetéssel a' már meglévő ujságboríték, vagy olvashatólag 's hibátlanul leirt név és czimzet beküldetését is kérjük, hol a' lakhelyen kívül az utolsó vagy szomszéd postahely is tisztán föl van jegyezve, minden tévedés elháritásaul. Azon tisztelt Hazafiaknak, kik ujságaikat bizonyos időig egy helyre, azután másikkra kívánják járatni, legezészerűbb a' szerkesztő hivatalnál előfizetniök, mivel akkor kezeink közt levén félfévre nyomtatni szokott ujságborítékaik, változó körülményeik szerint helyben intézhetjük az elküldést 's minden eredhető hibát rögtön orvosolhatunk. Kültartományi olvasóink a' bécsi udvari fő postahivatal utján rendelhetik meg lapjainkat. Levelezőink 's buzgó munkarészevőink szaporodtával lapjaink mind politikai mind értekező részét, t. i. Társalkodóinkat beltartalmára 's egyéb bellekeire nézve mindenkép érdekesbiteni 's a' tökély és fejlődésünk kívánatfokához közelebbíteni törekszünk.

A' Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

A' Scinműtár

e' legujabb füzetei minden könyvárusnál egyenkint két huszasával kaphatók:

- 25. **Nemes és polgár**, vigj. 5 felv.; *Scribe* után *Dobrosy*.
- 26. **Nő és királyné**, eredeti dráma 3 felv.; írta *Eördegh István*.
- 27. **Korona és kard**, eredeti dráma 5 felv.; írta *Szigligeti*.
- 28. **Anya és vetélytárs**, eredeti dráma 4 felv.; írta *Kovács László*.
- 29. **Darlington Richard**, dráma 4 felv.; *Dumas* után *Fekete Soma*.
- 30. **Lánc**, vigj. 5 felv.; *Scribe* után *Nagy Ignác* és *Vajda Péter*.
- 31. **A' fricska**, vigj. 3 felv.; *Raupach* után *Kuzinecz Gábor*.
- **Kaland**, vigj. 2 felv.; *Scribe* és *Varner* után *Lukács Lajos*; és
- **Hagyjatok olvasnom**, vigj. 1 felv.; *Toepfer* után *Nagy Ignác*.
- 32. **A' művész álma**, eredeti dráma 5 felv.; írta *Kovács Pál*.

Házeladás.

Közhírré tételik, hogy sz. kir. Kassavárosában az alsó újvárosban levő néhai Lederer András örökösai háza a' benne foglalt csinos butorokkal együtt f. 1842dik évi jun. 9kén, reggeli 10 órakor a' helyszínén köz árverés utján el fog adatni.

1) **Marhaárverés.** T. Veszprémmegyében Pápától egy órányira fekvő marczaltói uradalomban f. évi július 25kén a' kalocsai érsekség gulya-fajából eredt magyar tehének bikákkal együtt, egymint: 3 bika, 20 öreg tén, 5 két- három éves, 2 egy éves és 7 idei üsző akár tókéstül, akár részlegesen árverés utján el fognak adatni: mindazáltal a' venni szándékozók árverés előtt is Marczaltón létezöfelfüggyelői hivatalnál akármikor megjelenven alkuszert is mindenkor megvehetik. Kelt Marczaltón apr. 29. 1842. 3)

Gőzhajójárási Bécs, Pest és Orsova közt májusban:

Pestről Bécsbe indul regg. 7 ór.) mindennap
Pestre Bécsből érkezik (este))
Pestről Orsovára indul minden vasárnap és csütörtökön regg. 4 ór.
 azaz: máj. 12, 15, 19, 22, 26 's 29kén.

Pestre Orsováról érkezik minden hétfőn 's pénteken, délelőtt, azaz: máj. 13, 16, 20, 23, 27 's 30kán.

Ezenkívül egy vontató gőzös minden 14 nap megfordul Pest és Drenkova közt, Bécs és Pest közt pedig **ÁRPAD** teherhajó minden héten minden vasárnap egy nap jövendvén le Bécsből; **Árpád** indul Pozsony 's Bécsbe minden szerdán regg. 6 órakor, egy személy vitelára I. hely Pozsonyig: 4 fr. 40 kr., földelen: 3 fr.; Bécsig I. h. 6 fr. 30 kr., földelen 4 fr. p. p.

21) **Fris vetemény-magvak** magvak, spanyol löhermagvak jutányos mint: luczernai löhermagvak, vörös stájer, hollandi fehér löhermagvak, francia kereskedőnél Pesten, a' Király-utczában perje-fümag (Raigrass), morva bükköny- 24)

3) Kész misemondó-ruhák

Hirsch Ferencz selyem- 's divatárus

boltjában legjutalmasb áron kaphatók; továbbá: selyem, arany és ezüst himzetü gyönyörű nehéz templom-szövecek díszítvényekre, damasz-szövecek zászlókra, 's egészen nehéz violaszin 's vörös *Gros-de-Naples*, *Moire* és *öszszalagok* Pesten a' váci utczában „A' SZARVASHOZ”, hol *mindenféle meghízatus is elfogadatik* mindennemű templomi díszítvényre, mennyezetre, püspöksüvegre, velumra, albára, szemfödélre, ostyazacszkóra st. efl. jutalmas és gyors szolgálat mellett. 7)

8) **A' es. k. szabadítékos első dunagőzhajózási társaság igazgatósága** legközelebb közhírré teendő árjegyzékét e' folyó évre, melyek aztán különféle ügyviselőségeinél ingyen adatnak ki. Elölég azonban következőket kíván a' társaság az utazó 's kereskedő közönségnek tudára adni:

Az indulási napokat Bécs 's Linz közt rendszeren a' „Wiener- 's Allgemeine Zeitung” fogják közölni.

Bécs és Pest közt most naponkint indul egy hajó. — A' hajó, mint tavaly, naponkint délután induland Bécsből, az éjt Pozsonyban töltendi, más nap pedig reggeli 6 órakor pontban Pest felé folytatandja utját.

